

Redaktionelt forord

I Danmark har vi et af de bedst fungerende demokratier i verden. Vi mener, at det fungerer så godt, at vi gerne rejser ud i verden og fortæller andre, hvordan de skal indrette sig for at blive en lille smule mere som os i Danmark. Danmark er imidlertid også et land, hvor tilliden til vore folkevalgte politikere er for nedadgående. Og det går hurtigt. Fra 2010 har vi fra år til år kunnet konstatere, at tilliden til vore politikere bare falder og falder. Dog ikke lige meget alle steder. Tidligere fordelte mistilliden til politikerne sig nogenlunde jævnt mellem befolkningsgrupperne. Over de seneste år er der imidlertid opstået en polarisering mellem dem, der er i arbejde, og dem, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet. Det ser endvidere ud til, at befolkningens mistillid til politikerne først og fremmest rammer de gamle partier – Venstre, Socialdemokratiet, de Konservative og de Radikale – mens nye partier er dukket op, som lever af mistilliden. Det gælder måske især Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance.

Det er bestemt heller ikke noget helt taknemmeligt job at være folkevalgt politiker. Bliver man for længe på posten, kan man risikere at blive kaldt for en pamper, der klistrer til taburetten. Bliver man derimod for kort tid på posten, kan man helt sikkert kritiseres for at være en såkaldt karrieropolitiker, der har benyttet den folkevalgte forsamling som springbræt til lukrative poster andre steder i samfundet. Har man som politiker en kort

uddannelse, risikerer man at falde igennem i medierne og i de teknisk vanskelige debatter i udvalgene og Folketingsalen. Har man derimod en lang uddannelse, lyder kritikken, at man blot er endnu en DJØF'er, der vil teknokratisere og afpolitisere det politiske rum. Holder man fast i sit parti, lyder der beskyldning om, at man er partisoldat, kanonføde og betonpolitiker. Beslutter man sig så som folkevalgt politiker for at skifte parti midt i valgperioden, ligger det lige for at blive kritiseret for at være troløs, beregnende og illoyal. Hertil kommer, at de betingelser, man som politiker arbejder under – aflønning, pension, tillæg og diæter – konstant er til debat i befolkningen og kilde til mistro. I årevis har man talt om levebrødspolitikere (Hvidt, 1972). Endelig betyder det selvfølgelig noget, at dansk politik er en rodet affære. Der skal hele tiden indgås mudrede kompromisser på tværs af partiskel og med deltagelse af en lang række forskelligartede samfundsaktører. Det er heller ikke helt uvæsentligt, at politikerne i mange henseender står uden mulighed for reelt at styre Danmark. Danmark og danskerne styres i ganske stor udstrækning udefra, via internationale organisationer og globale markeder. Alle disse forhold, og flere endnu, støtter ikke op omkring en forestilling om styringsdygtige, ansvarlige, ærlige og visionære politikere.

Set i lyset af disse vanskelige vilkår har vi besluttet at hellige et helt temanummer af *Økonomi & Politik* til at komme til en lidt

dybere forståelse af, hvem vore politikere er, og hvilke vilkår de arbejder under. Med *Mark Blach-Ørsten* og *Ida Willig* som gæsteredaktører kommer vi bl.a. til at diskutere, hvad der blev af den gode gamle kaldsetik, og hvilke konsekvenser den politiske professionalisering kan tænkes at få. Vi kommer også til at få en dybere forståelse af de komplekse karrieremønstre i den politiske verden, herunder rekruttering og forfremmelse. Endelig skal vi læse om svingdørspolitikere og populisme,

og vi skal rundt om det allestedsnærværende spørgsmål: Hvad gør vi, hvis de helt centrale politikere misrøgter deres embede?

Martin Marcussen

Ansvarshavende redaktør for
Økonomi & Politik

Litteratur

Hvidt, Kristian (1972), »Politiker – hverv eller erhverv«, *Økonomi & Politik*, 46(4): 357-74.